

Національна академія наук України
Інститут української мови

Лексикографічний бюлетень

Випуск 19

Київ 2010

УДК 811.161.2*373*374

ББК Л 43 Лексикографічний бюлетень: Збірник наукових праць

Заснований у 1951 р.

Відновлений у 2004 р. випуском 10

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Відповідальний редактор

І. С. Гнатюк, *к. філол. н.*

С. Я. Єрмоленко, *д. філол. н., професор, чл.-кор. НАН України*

В. В. Німчук, *д. філол. н., професор, чл.-кор. НАН України*

К. Г. Городенська, *д. філол. н., професор*

Л. О. Ставицька, *д. філол. н., професор*

В. Л. Іващенко, *д. філол. н.*

Відповідальний секретар

О. М. Тищенко, *к. філол. н.*

Рецензенти

Н. М. Сологуб, *д. філол. н., професор*

А. Ю. Габай, *к. філол. н.*

Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту української мови НАН України
(протокол №11 від 9 грудня 2010 р.)

ISBN 966-02-3450-3 (серія)

ISBN 978-966-02-5891-4 (вип. 19)

Збірник висвітлює питання, пов'язані з історією лексикографії, методикою й технологією укладання словників різних типів, аналізом українського й іноземного словникарства, лексикологією, фразеологією, а також із проблемами структурного, семасіологічного, комунікативного аналізу мовного матеріалу як передумови його кодифікації й параметризації, зокрема корпусної.

Для науковців, студентів-філологів.

“Лексикографічний бюлетень” є **фаховим виданням** за спеціальністю 10.02.01 – українська мова (див. “Бюлетень ВАК України”, 2005, вип. 9: 21).

© Інститут української мови НАН України

ЗМІСТ

ЛЕКСИКОГРАФІЯ, ЛЕКСИКОЛОГІЯ, ФРАЗЕОЛОГІЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Тлумачний словник комунікативного призначення як породження сучасної прагматично зорієнтованої наукової парадигми Тетяна КОСМЕДА, Тетяна ОСІПОВА	7
Перспектив словника "Логістика. Словник термінів" Марія ГРИГОРАК, Ірина КАЗИМИРОВА	24
Омоніми і тлумачення у "Зведеному словопоказчику української лексики" Зінаїда КОЗИРЄВА	32
Фразеологізми як знаки мовної експресії у "Щоденниках" 1923–1929 рр. Сергія Єфремова Наталія МАЗУР	51
Словник прийменників сучасної української мови: принципи створення Ірина МЕЙЗЕРСЬКА	59
Лексикографічне оформлення дієприкметників у сучасних словниках Ольга МИРОНЮК	65
Варіантність в-/у- в тлумачному словнику Лариса МОВЧУН	76
Моделі багатозначності українських іменників за матеріалами тлумачної лексикографії Наталія СНИЖКО	83
Офіційно-ділова лексика: традиції вивчення Лідія ТИМЕНКО	95
Принципи укладання історичного словника запозиченої лексики на матеріалі північноукраїнських пам'яток XVI – XVII ст. Валентина ТИТАРЕНКО	104
Явище актуалізації лексики в сучасній українській мові: стан і перспективи дослідження Оксана КОВТУНЕЦЬ	114
Словники граматичних форм Ніна ЛОЗОВА	122
Особливості парадигми лексико-семантичної підгрупи "житло людини" Світлана ЛУТАВА	129

Явище концептуальної багатозначності в українській філологічній термінології фрагмент аналізу Наталія ЛЯШУК	137
Етнокультурна інтерпретація концепту “рушник” в українській фразеології Дмитро ОДИНЧЕНКО	145

СЛОВНИКОВІ МАТЕРІАЛИ

Матеріали до “Російсько-українського словника власних імен людей” Ірина САМОЙЛОВА	153
Матеріали до “Словника фразеологічних синонімів Миколи Лукаша” Олександр СКОПНЕНКО, Тетяна ЦИМБАЛЮК-СКОПНЕНКО	168
Словничок ідеографічної організації назв суб’єктів культурної діяльності когнітосфера законодавства Наталія СУШКО	184
Позасловникова лексика у прозі Євгена Дударя Тамара ШУЛЬГА	209

КОМП’ЮТЕРНА ЛІНГВІСТИКА

Побудова парадигматичного словника для синтезу словоформ сучасної української мови Ольга ШИПНІВСЬКА	219
---	-----

РЕЦЕНЗІЇ

Український молодіжний сленг у когнітивному вимірі Оксана ТИЩЕНКО	229
---	-----

ХРОНІКИ

Пріоритетні напрями досліджень з лексикології та лексикографії в сучасній славистиці Ірина ГНАТЮК	232
---	-----

ПЕРСОНАЛІЇ

Родніна Лідія Олексіївна Ніна ЛОЗОВА	238
--	-----

CONTENTS

LEXICOGRAPHY, LEXICOLOGY, PHRASEOLOGY: THEORY AND PRACTICE

Explanatory dictionary of communicative essence as a product of the modern pragmatically focused scientific paradigm Tetyana KOSMEDA, Tetyana OSIPOVA	7
Prospectus of the dictionary “Logistics. Terminological dictionary” Maria GRIGORAK, Iryna KAZIMIROVA	24
Homonym’s explanation in “Summary word index of Ukrainian dictionary” Zinayida KOZYREVA	32
Phraseological units as signs of linguistic expression in the “Diaries” 1923–1929rr. of Sergej Yefremov Natalia MAZUR	51
Dictionary of prepositions of modern ukrainian: principles of creation Iryna MEYZERSKA	59
The participl’s lexicographic presentation in modern dictionaries Olga MYRONYUK	65
The variants of initial в-/y/- at the explanatory dictionary Larysa MOVCHUN	76
The models of polysemous ukrainian nouns on basis of explanatory lexicography Natalia SNIZHKO	83
Official-business vocabulary: research tradition Lidiya TYMENKO	95
Principles of creation of historical dictionary of the borrowed vocabulary on matriale northukrainian sources XVI–XVII centuries Valentyna TYTARENKO	104
The actualization of vocabulary in modern Ukrainian state and research prospects Oksana KOVTUNEC	114
Dictionaries of grammatical forms Nina LOZOVA	122
Specification of the structure of the lexical semantic group “dwelling” Svitlana LUTAVA	129
Conceptual term polysemy in the ukrainian philological terminology Natalya LYASHUK	137

Revealing of an ethnocultural component of internal form of phraseological units Dmytro ODYNCHENKO	145
---	-----

DICTIONARY MATERIALS

The materials of the Russian-Ukrainian dictionary of people personal names Iryna SAMOYLOVA	153
Materials to the “Phraseological synonyms dictionary of Mykola Lukash” O. SKOPNENKO, T. TSYMBALIUK-SKOPNENKO	168
Ideographical arrangement of the names of subjects of cultural activity: dictionary cognitospheres of the legislation Natalia SUSHKO	184
A nondictionary vocabulary in prose of Yevhen Dudar Tamara SHULGA	209

COMPUTER LINGUISTICS

A construction of paradigmatic dictionary for generation of modern Ukrainian Olga SHIPNIVSKA	219
---	-----

REVIEW

The Ukrainian youth slang Oksana TYSHCHENKO	229
---	-----

CHRONICLES

Priority directions of lexicology and lexicography researches in modern slavic studies Iryna GNATYUK	232
---	-----

PERSONALIAS

Rodnina Lidiya Oleksijivna Nina LOZOVA	238
--	-----